

**Кушма
жөмлөлөрнө
төркемлөү**

Кушма жөмлө

• Ике компонентлы кушма жөмлө □ Катлаулы кушма жөмлө

• **Тезмә кушма жөмлө:**

1. Теркәгечле тезмә кушма жөмлө
2. Теркәгечсез тезмә кушма жөмлө

• **Иярченле кушма жөмлө**

1. Аналитик
2. Синтетик

Бәйләүче чаралар:

- Теркәгечләр һәм теркәгеч сүзләр
- Мөнәсәбәтле сүзләр (шул, шуңа күрә, шуннан)
- Көттерү интонациясе
- Кушымчалар
- Бәйләкләр һәм бәйләк сүзләр
- Янәшәлек

Аналитик иярчен жөмлөлөрне бөйлөүчө чаралар:

- Ияртүчө теркөгечләр һәм теркөгеч сүзләр (*чөнки, гүя, әгәр, гәрчә, әйтерсең*)
- Мөнәсәбәтле сүзләр
(*парлылар: кем –шул, нинди-шундый, кайда-шунда ...;*
ялгызаклар: шул, шундый, шулай...)
- Көттерү интонациясе (:)

Синтетик иярчен жөмлөлөрне бөйлөүче чаралар:

- Кушымчалар (*килеш, шарт фигыль, сыйфат фигыль, хэл фигыль кушымчалары...*)
- Бөйлөкләр һәм бөйлөк сүзләр (*кебек, өчен, белән, күрә, карамастан, аркасында...*)
- Янәшә тору чарасы (*рядом стояние*)

Төркәгечләр

Тезүче

1. **Жыючы:** *янә, вә
һәм (да, дә; та, тә),
тагы(н),*

2. **Каршы куючы:**
*ләкин, әмма, тик,
фәкать, бәлки, ә*

3. **Бүлүче:** *я, яки, яисә*

Ияртүче

*(чөнки, гүя,
ки, гүяки,
әгәр, гәрчә)*